

Asia: VN/23400/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

1. Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

a) Näkemyksenne asiakastietojen käsittelyä, käyttöoikeuksia, tiedonsaantioikeuksia sekä työvoimaviranomaisen hankkimia lisäosia koskevan sääntelyn täsmentämisestä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta: 112 §, 114 §, 120 §, 120 a § ja 125 §,

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta: 14 §,

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta):

Tavoitteemme on se, että työvoimapalvelut tulevat markkinaehtoisiksi ja hoidetaan jatkossa yhteistyössä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kesken. Siksi yksityisillä työnvälittäjillä on oltava käytössään tiedot työttömistä sillä tasolla, että aidosti pystytään tekemään työnvälitystä ja reilusti kilpailemaan/toimimaan tasavertaisilla toimintaedellytyksillä julkisten työnvälittäjien kanssa. Tiedot on avattava kaikkien osapuolten käyttöön heti vuoden 2025 alusta.

Valtion tulee keskittyä tukemaan TE24-tavoitteiden saavuttamista vahvan tiedontuotannon avulla. Toiminta ei saa olla normijohtoista, vaan tiedolla tukemista ja laillisuusvalintaa. Valtion keskushallinto ei saa uudistuksessa ryhtyä ideoiden rajoittajaksi. Kaavailtu hallinnollinen kontrollimalli ei tue uudistusta. Yksityisillä palveluntarjoajilla on oltava käytössään samat valtion antamat tiedot (esimerkiksi ennakoititiedot) kuin julkisilla palvelun tarjoajilla.

b) Näkemyksenne siirtävistä sopimuksista sekä tuki- ja korvauspäätöksistä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta 10 ja 11 §):

-

c) Näkemyksenne valtiolta kuntaan siirtynyttä henkilöstöä koskevaan muutosehdotukseen

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta 6 §):

Tavoitteena on tehdä uuden sukupolven TE-palvelut. Työvoimahallinnolla on nyt mahdollisuus uudistaa imagoaan. Nyt on aika siirtyä reaktiivisesta työttömien palvelusta aktiiviseen työnvälitykseen, jossa korostuu enemmän työntajapalvelut. Imagoon vaikuttavat ratkaisevasti asiakaspalvelun laatu, palveluihin saatavuus ja vaikuttavuus sekä rooli työllisyyskysymysten ratkaisijana. Siksi muutosneuvotteluissa on tärkeä analysoida tarkasti nykyisen työvoimahallinnon henkilöstön kyky ja halu muutokseen. Muutosvaiheessa palveluita on tuotettava sellaisella henkilöstöllä, jolla on muutosvalmius uudistaa toimintatapoja. Mahdollisempi pienempi henkilöstömäärä antaa resursseja myös uudenlaiseen yhteistyöhön yksityisten palveluntuottajien kanssa (public-private partnership).

d) Näkemyksenne muista järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä ehdotuksista:

Jatkossa voisimme luoda nykyistä markkinaehtoisemman palvelumallin sekä työnantajille että työttömille. Tarvitsemme useita eri palvelukonsepteja: 1) nopean työllistymisen reitti, 2) osaamisen päivittämisen reitti, 3) alkavan yrittäjän reitti, 4) vahvan tuen reitti. Kaikissa vaihtoehtoissa voisi olla sekä yksityisiä että julkisia palvelun tarjoajia. Esimerkiksi osaamisen päivittämisen reitissä mielenkiintoinen yhteistyösuhde voitaisiin luoda oppilaitosten ja työnvälitysyriyten välillä.

Ihmisiin on tartuttava kiinni heti työttömyyden alkuvaiheessa. Maahanmuuttajille on löydettävä työllisyyteen ja yrittäjyyteen liittyvät palvelut jo kotouttamisaikana. Hyvä palvelumalli on esimerkiksi Start Up Refugeesilla. Alkavan yrittäjän reitin osalta Uusyrityskeskukset ovat tehneet hyvää työtä ja he ovatkin hyviä potentiaalisia yhteistyökumppaneita työllisyystalkoissa. Elinkeinoelämä yhteinen omistajanvaihdosfoorumi tarjoaa puolestaan mielenkiintoisia mahdollisuuksia yrittäjäpolkuja suunnitteleville.

2. Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavat muutokset

Näkemyksenne työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavista muutoksista

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32 §, 33 §, 44 - 47§ ja vastaavat muutokset laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta 2 luvun 6 §, 3 luvun 3 - 6 §):

-Palveluprosessin järjeistäminen siten, että työnhakijoille, joiden työttömyys on päättymässä 3 kk sisään ei järjestetä työnhakukeskusteluja, vaan resurssit voidaan käyttää todelliseen tarpeeseen, on kannatettavaa.

-Työvoimaviranomaisten harkintavalta ei muutosten jälkeenkään lisäännny merkittävästi, mikä voi estää resurssien kohdentamisen sinne, missä palvelutarve on suurin ja hidastaa työhaluisten työllistymistä.

-Myöskään asiakasprosessiin liittyvä yksityiskohtainen sääntely ei juuri vähene.

-Ehdotettu muutos, jonka mukaan työnhakijalle, jonka työttömyys on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa tai joka on aloittamassa kolmen kuukauden kuluessa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, ei pääsääntöisesti järjestettäisi työnhakukeskusteluja tai täydentäviä työnhakukeskusteluja, on kannatettava.

3. Muut ehdotettavat muutokset

a) Näkemyksenne työttömyysturvalakiin sisältyvistä muutoksista:

-

b) Muut mahdolliset näkemyksenne esitysluonnoksesta:

-

Jaskari Harri
Suomen Yrittäjät ry